

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Румъния**

(2021/C 304/23)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 3 април 2020 г. Съветът прие Решение (ЕС) 2020/509 ⁽³⁾, с което се установява наличието на ситуация на прекомерен дефицит в Румъния поради неспазване на критерия за дефицит през 2019 г. Решението се основаваше на актуализираните фискални цели на правителството, а последващото публикуване на дефицита по консолидирания държавен бюджет в размер на 4,3 % от БВП потвърди нарушението. Превизионното на референтната стойност по Договора от 3 % от БВП е резултат от непрекъснатото натрупване на фискални дисбаланси, дължащо се на експанзионистична фискална политика от 2016 г. насам, в период на силен икономически растеж. На 3 април 2020 г. Съветът отправи и препоръка ⁽⁴⁾ за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния най-късно до 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Решение (ЕС) 2020/509 на Съвета от 3 април 2020 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния (ОВ L 110, 8.4.2020 г., стр. 58).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 3 април 2020 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния (ОВ C 116, 8.4.2020 г., стр. 1).

- (3) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽⁵⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Румъния да предприеме фискални политики в съответствие с препоръката на Съвета от 3 април 2020 г., като същевременно предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.
- (4) Next Generation EU, включително Механизмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (5) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. В това съобщение Комисията изрази също така становище, че решението за деактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за деактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след деактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 5 май 2021 г. Румъния представи своята програма за конвергенция за 2021 г. — след крайния срок, установен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния беше 9,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 47,3 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 3,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,5 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Румъния предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 4 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1½ % от БВП.
- (8) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. растежът на реалния БВП се очаква да бъде 5,0 % през 2021 г. и 4,8 % през 2022 г. И през двете години се очаква вътрешното търсене със силен растеж на потреблението и инвестициите да бъде основният двигател. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. за растежа на Румъния е малко над тази в програмата за конвергенция за 2021 г. — 5,1 % през 2021 г. и 4,9 % през 2022 г., което също се дължи на вътрешното търсене.
- (9) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,2 % от БВП през 2020 г. на 8 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 50,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 3,3 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (10) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Румъния прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Мерките, предприети от Румъния през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време се наблюдава непрекъснато фискално въздействие на експанзионистичните мерки, приети преди пандемията от COVID-19. Тези мерки включват по-специално увеличаване на пенсиите и други социални разходи и намаляване на данъците.

⁽⁵⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Румъния за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 149).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,1 % от БВП през 2021 г., 0,6 % от БВП през 2022 г., 1,2 % от БВП през 2023 г., 1,2 % от БВП през 2024 г., 0,9 % от БВП през 2025 г. и 0,9 % от БВП през 2026 г. В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема също, че заемите по Механизма за възстановяване и устойчивост възлизат на 2,3 % от БВП през 2025 г. и 2,5 % от БВП през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва само безвъзмездните средства в своите бюджетни прогнози, тъй като в програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда заемите да започнат след периода, обхванат от прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (12) За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (13) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния да намалее на 6,2 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 52,9 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са по-благоприятни в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,5 % от БВП⁽⁷⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.⁽⁸⁾ Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат неутрален принос.
- (14) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,4 % през 2023 г. на 2,9 % от БВП през 2024 г. Планира се дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително също така въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,6 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁹⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат рестриктивен принос от 0,8 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5¼ %⁽¹⁰⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Румъния.
- (15) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да нарасне на 53,3 % от БВП през 2023 г. и да намалее до 52,4 % от БВП през 2024 г. С оглед на особено бързо увеличаващия се дълг в средносрочен план, главно поради големия дефицит, прогнозиран за 2022 г., и неблагоприятните условия за финансиране в сравнение с други държави членки, се счита, че Румъния е изправена пред големи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план, както е посочено в последния анализ на устойчивостта на дълга.
- (16) На 2 юни 2021 г. Комисията препоръчва препоръка на Съвета за коригиране на прекомерния дефицит на Румъния до 2024 г. Съгласно тази препоръка Румъния трябва да постигне цел за номиналния дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г., което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това съответства на годишна структурна корекция в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г.

⁽⁷⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос.

⁽¹⁰⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (17) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Румъния във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА РУМЪНИЯ:

1. Да предприеме фискални политики в съответствие с Препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния ⁽¹¹⁾.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽¹¹⁾ Вж. страница XX от настоящия брой на Официален вестник.